

ბორჯომი

12 იანვარი
სუთხაპათი
2023 წელი
№3 (9265)
ფასი 40 თეთრი

რაიონის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი გამოდის 1931 წლის 20 ივლისიდან

საახალწლო ღონისძიებები ბორჯომში

ბორჯომში პრემიერ-მინისტრის ინიციატივის ფარგლებში დაგეგმილი საახალწლო ღონისძიებები ფოიერვერკითა და გალა კონცერტით დასრულდა. მერაბ კოსტავას სახელობის ახლადრეაბილიტირებულ ბაღში, საშობაო ბაზრობაზე მსურველებს ადგილობრივ ხელოვანთა და მენარმეთა მრავალფეროვანი პროდუქციის შექმნა შეეძლო. მთელი დღის მანძილზე საბავშვო გასართობ სივრცეებში პატარებისთვის სხვადასხვა ტიპის აქტივობები გაიმართა, მათ შორის ფოტოსესია სანტა კლაუსთან. ტერიტორიაზე მოწყობილი იყო საახალწლო სახლები, ფოტოგადასაღები სტენდები და ინსტალაციები. ბაღში საზეიმო მსვლელობა მოაწყო მოძრავმა ორკესტრმა. დღის ბოლოს, გალა კონცერტი ცეცხლოვანმა შოუმ გახსნა. კონცერტში მონაწილეობდნენ ყველასათვის საყვარელი ანსამბლები „ალღოლა“ და „ოჩოს ქობი“.

ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერმა **ოთარ არბოლიშვილმა**, საკრებულოს თავმჯდომარემ **დავით ზაალიშვილმა** და მერის მოადგილემ **გიორგი ტაბატაძემ** ახალი, 2023 წლის დადგომა, სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისას, ბორჯომის „ჯეო პოსტალის“, სასწრაფო სამედიცინო დახმარების ცენტრის მედიკოსებს, საგანგებო სიტუაციების მართვის, შინაგან საქმეთა სამინისტროს ბორჯომის რაიონული სამმართველოს და საპატრულო პოლიციის თანამშრომლებს მიულოცეს. **მინდა მოგილოცოთ ახალი წლის შემობრძანება. თქვენ ხართ ის ადამიანები, რომლებიც 24 საათიან რეჟიმში დგახართ ქვეყნის და ხალხის სამსახურში, რისთვისაც მადლობას მოგახსენებთ, - აღნიშნა ბორჯომის მერმა მილოცვისას.**

ჯილდოები - მშობლიური ქალაქის ღირსეულად წარმომავლისათვის

31 დეკემბერს, ბორჯომის მერაბ კოსტავას სახელობის ახლადრეაბილიტირებულ ბაღში საახალწლო ღონისძიება ჯგუფი „რეგიონის“ კონცერტით დასრულდა. საახალწლო ნაძვის ხესთან არსებული სცენიდან ბორჯომელებს ახალი წელი მიულოცა ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერმა **ოთარ არბოლიშვილმა**, საკრებულოს თავმჯდომარემ **დავით ზაალიშვილმა**, მერის მოადგილემ **გიორგი ტაბატაძემ** და დეკანოზმა **იოანე (სეცურიაძე)**. მთელი დღის მანძილზე საბავშვო-გასართობ სივრცეებში პატარებისთვის სხვადასხვა ტიპის აქტივობები გაიმართა, მათ შორის ანიმატორები და ოჩოფხები, სახეზე ხატვის კუთხე, ინსტალაცია „მარხილი“ - პატარებს შესაძლებლობა ჰქონდათ, ჩამსხდარიყვნენ მარხილი და თოვლის პაპასთან გადაელოთ სურათები. თოვლის პაპა, ზღაპრის გმირები ჯუჯები და ელფები მთელი დღის მანძილზე რუზინადნენ პატარების საახალწლო განწყობაზე. ასევე მოწყობა საპატრულო შოუ - „მფრინავი ბალერიანა“.

მაული სტილით მოჭიდავე **დიმიტრი ხაჩიძე**, ალბინისტი (კოქროს წერაყინის) მფლობელი **ბაქარ გელაშვილი**, უძლიერეს მამაკაცთა შორის სამგზის მსოფლიო რეკორდის მფლობელი **გიორგი ტაბატაძე** და მოჭაბურაკე **ბარბარე შონია** 1000-ლარიანი ვაუჩერითა და სამსახურო საჩუქრებით დააჯილდოვეს. დღის ბოლოს ადგილობრივი ვოკალური ანსამბლების მონაწილეობით კონცერტი გაიმართა. სადღესასწაულო ღონისძიებები „მრავალფეროვნებით“ და ფიერვერკით დასრულდა.

მუნიციპალიტეტის პირველმა პირებმა და დეკანოზმა **იოანე (სეცურიაძე)** ქალაქის სახლების ქვეყნის ფარგლებს გარეთ გატანისთვის სხვადასხვა სფეროში წარმატებული ბორჯომელები: საოპერო მომღერალი **რამაზ ჩიკვილაძე**, ბერძნულ-რო-

დაგვიხსნა ბორჯომის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი პანეარტებით ბარათი

„ბორჯომის მუნიციპალიტეტის 2023 წლის ბიუჯეტის დადგენილება მომზადებულია საქართველოს ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის 24-ე და 91 მუხლების შესაბამისად და განსაზღვრავს 2023 წლის განმავლობაში მისაღები შემოსულობებისა და გასანევი გადასახადების მაჩვენებლებს. საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი წარმოადგენს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ დამტკიცებულ, მუნიციპალიტეტის ფუნქციებისა და ვალდებულებების შესრულების მიზნით მისაღები შემოსულობების, გასანევი გადასახადებისა და ნაშთის ცვლილების ერთობლიობას. არსებული პრობლემის გადასაჭრელად დადგენილების მიღების აუცილებლობა: „საქართველოს ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი და საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის თანახმად მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ დადგენილებების პროექტის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანოს მიერ მომზადება და მუნიციპალიტეტის საკრებ-

ბულოს მიერ განხილვა და დამტკიცება ხორციელდება ყოველწლიურად. ბორჯომის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის მაჩვენებლები დამოკიდებულია საქართველოში არსებულ მაკროეკონომიკურ მაჩვენებლებზე და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ მაკროეკონომიკური პარამეტრების ზღვრების დასაცავად განსახორციელებელ ღონისძიებებსა და შეზღუდვებზე. საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლების მიერ 2023-2026 წლების ძირითადი ეკონომიკური და ფინანსური ინდიკატორების საბაზო სცენარის (2023 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ კანონპროექტის თანდართული მასალები) მიხედვით 2023 წლისთვის ნომინალური მშპ-ს ზრდის ტემპი განსაზღვრულია 10,3 პროცენტით. აღნიშნულიდან გამომდინარე მუნიციპალიტეტის 2023 წლის ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ დადგენილების პროექტში ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის მუხლით განსაზღვრული ასიგნებების ზრდა შესაბამისა საქართველოს ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის 1551 მუხლის 2-ე პუნქტის მოთხოვნებს. **(გაგრძელება მეორე გვერდზე)**

დახმარება პენეფიციარებს

ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიამ, სოციალური პროგრამების ფარგლებში, პროგრამული ბიუჯეტიდან, 2022 წელს, 2 228 441 ლარის დაფინანსება გასცა. აღნიშნული თანხით, მუნიციპალიტეტმა დახმარება 5 282 ბენეფიციარს გაუწია. ასევე, ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერის სარეზერვო ფონდიდან დახმარება 701 ბენეფიციარს გაუწია, რისთვისაც 722 633 ლარი გამოიყო. სოციალური პროგრამების მიხედვით, დაფინანსება სტაციონარულ მომსახურებაზე, მედიკამენტებზე, ონკოლოგიურ პაციენტებზე გაიცა. ასევე, დახმარება მიიღეს შშმ პირებმა, დედ-მამით ობლებმა, მრავალშვილიანმა ოჯახებმა და სხვა. ბორჯომის მუნიციპალიტეტში 30-მდე სოციალური პროგრამა ხორციელდება. პროგრამის მთავარი მიზანია ადგილობრივი მოსახლეობის, ასევე სოციალურად დაუცველ ბენეფიციართა ეკონომიური მდგომარეობის გაუმჯობესება და მათი მხარდაჭერა.

95-წლისაღმადმი მიძღვნილი საიუბილეო საღამო

ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის და საკრებულოს ინიციატივით, ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის სამუსიკო სკოლის საკონცერტო დარბაზში, ქართული ენისა და ლიტერატურის ღვაწლმოსილი პედაგოგის **მარგო მაისურაძის** დაბადებიდან 95 წლისაღმადმი მიძღვნილი საიუბილეო საღამო გაიმართა. ბორჯომის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს დეპუტატმა **ვიოლეტა ბალახაშვილმა**, სასულიერო პირებმა, მასწავლებლებმა, კოლეგებმა და საზოგადოების წარმომადგენელმა იუბილარის მიღწევაზე ისაუბრეს და ღვაწლმოსილ პედაგოგს მნიშვნელოვანი დღე მიულოცეს. **ქალბატონ მარგო მაისურაძის ბორჯომის მუნიციპალიტეტის 1000-ლარიანი მეგატექნიკის ვაუჩერი გადაეცა.** საიუბილეო საღამოზე ანსამბლმა „ოქტავამ“, სამუსიკო სკოლის მასწავლებლებმა და მოსწავლეებმა მუსიკალური ნომრები შეასრულეს. მარგო მაისურაძემ წარჩინებით დაამთავრა თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო

უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი. 52 წელი მუშაობდა ბორჯომის მეორე საჯარო სკოლაში. მას 60 წლის პედაგოგიური მოღვაწეობის მანძილზე, უამრავი ჯილდო, სიბრძნე და სიყვარული აქვს მიღებული. საიუბილეო ღონისძიებას ესწრებოდნენ ბორჯომის მერის მრჩეველი კულტურის დარგში **გიორგი ბუგაძე**, საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილეები **გიორგი ფერაძე** და **ნიკოლოზ კიკნაძე**.

„გაშიონკათ, იაიონ, იაითხათ გაზეთი „ბორჯომი“!

2023 წლის იანვარი დადგა. ეს წელი გადამწყვეტია ბეჭდურ მედიასათვის. საფუძველი ეყრება წლის წარმატებით დაწყებას, ანუ ტრადიციულ გაზეთ „ბორჯომის“ ხელმოწერა-გაფრთხილება-გადარჩენას. ბუნებრივია, გაზეთის ხელმოწერა სიმრავლე გადამწყვეტია. მთავარია საუკუნეს მიტანებულმა საზოგადოებრივ-პოლიტიკურმა, კულტურულმა, საგანმანათლებლო და საინფორმაციო გაზეთმა „ბორჯომმა“ სიცოცხლე გააგრძელოს. ამიტომ მოგმართავთ ჩვენი ხეობის წიგნიერ მაცხოვრებლებს, ვისაც ჯერ კიდევ გიყვართ კითხვა, შეგახსენებთ, გამოიწერეთ სანდო, სამართლიანი, უზრუნველყოფილი ეთიკის ყველა ნომრის დაცვით გამოიწერეთ გაზეთი „ბორჯომი“. იგი ერთადერთია მთელ სამცხე-ჯავახეთის მხარეში, რომელიც რეგულარულად კვირაში ერთხელ გამოდის და ფრცვლადება ჩვენს მუნიციპალიტეტში. გაზეთის მკითხველის გარეშე არ არსებობს, ამიტომ მოგიწოდებთ, არ დარჩეთ გაზეთის გარეშე, რომელშიც ქვეყნდება ობიექტური და სანდო ინფორმაციები, თუ გინდათ გაზეთი შინაარსობრივად უფრო საინტერესო გახდეს, მოგვწერეთ წერილები, თქვენი შეხედულებები რაიონში მიმდინარე აქტუალურ პროცესებზე გაზეთში გამოქვეყნებულ წერილების ავტორებზე, რომელიც მოგვწერით, რომელმა ვერ დააკმაყოფილა თქვენი ინტერესი, მომავალში რომელ თემაზე გავამახვილოთ ყურადღება. თქვენს რჩევა-შენიშვნებს ჩვენთვის დიდი მნიშვნელობა აქვს. გაზეთ „ბორჯომის“ პრესის გამაფრთხილებლები ბინაზე მოგართმევენ. მთელი წლით გაზეთის გამოწერის ღირებულება 20 ლარია. უსაშველოდ გაქვირებული პოლიგრაფიული მომსახურების მიუხედავად, რედაქციას არ გაუზრდია გაზეთის ღირებულება. გაზეთის გამოწერა შეგიძლიათ პრესის გამაფრთხილებლებთან და რედაქციაში **გაზეთ „ბორჯომის“ რედაქცია** ჩვენი მისამართია: ბორჯომი, ფალიაშვილის ქ. №2. ტელ. 22-29-65. 599 227 929.

ბოდიში უხარხული შეხვედრისათვის

გაზეთ „ბორჯომის“ საახალწლო ნომრის პირველ გვერდზე გამოქვეყნდა ბორჯომის მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელების მოსახლეობისადმი მიძღვნილი მილოცვის ტექსტები. სამწუხაროდ, კომპიუტერის ოპერატორის უყურადღებობის გამო ორგანიზაციის ერთი და იგივე პირების ბატონ ოთარ არბოლიშვილის სურათი ამჟღავნებს. რედაქტორის ბრძანებით კომპიუტერის ოპერატორს მოვალეობის უპასუხისმგებლო შესრულებისათვის სასტიკი საყვედური გამოეცხადა. მსგავსი ქმედების განმეორების შემთხვევაში განთავისუფლდება სამსახურიდან. რედაქცია ბოდიშს უხდის ბატონ დავით ზაალიშვილს და გაზეთის მკითხველებს უხეში შეცდომისათვის.

განმარტებითი ბარათი

(გაგრძელება)
ბიუჯეტის პარამეტრები
 საგადასახადო შემოსავლების საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლები საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის 77-ე მუხლის 6-ე და 61-ე პუნქტების გათვალისწინებით საქართველოს ფინანსთა სამინისტროდან მიღებულ საგადასახადო შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლებს ემთხვევა.
 2023 წლის პროგნოზით მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსულობები განისაზღვრა **28 380.8 ათასი ლარით**. მათ შორის საგადასახადო შემოსავლები ნომინალურ გამოხატულებაში **13 450.0 ათას ლარს** შეადგენს. 2022 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით 2023 წლის საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი იზრდება **3 095.0 ათასი ლარით (29.9%-ით)**.
 2023 წელს საგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი გადამატებითი მიხედვით შემდეგია:
დამატებითი ღირებულების გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 5 000.0 ათასი ლარით.
 2022 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით დღგ გაზრდილია **1618%-ით (3 090.0 ათასი ლარით)**. აღნიშნული მოცულობით ზრდა გამოწვეულია მიმდინარე წელს, დაგეგმილზე მაღალი ეკონომიკური ზრდის შედეგად მოსალოდნელი გადასახადების და მომდევნო წელს ეკონომიკის ნომინალური ზრდის ფისკალური ეფექტებით;
 ქონების გადასახადის საპროგნოზო მაჩვენებელი შეადგენს **8 450.0 ათას ლარს**;
 2022 წლის გეგმიურ მაჩვენებელთან შედარებით ქონების გადასახადი **0,06%-ით (5.0 ათასი ლარით)** გაიზარდა.
 2023 წელს არასაგადასახადო შემოსავლების პროგნოზი გადამატებითი მიხედვით შემდეგია:
გრანტების სახით დაგეგმილი მაჩვენებლები განისაზღვრება **380.0 ათასი ლარით**.
 შემოსავლები საკუთრებიდან განისაზღვრულია **14 250.0 ათასი ლარის ოდენობით**, მათ შორის:
 ● პროცენტები **550.0 ათასი ლარს**;
 ● რენტა **11 030.0 ათასი ლარს**.
შემოსავლები საქონელისა და მომსახურების რეალიზაციიდან განსაზღვრულია 1 534.1 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის:
 ● სანებართვო მოსაკრებელი **134.1 ათასი ლარს**.
 ● სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი **1 000.0 ათასი ლარს**.
 ● ადგილობრივი მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის **370.0 ათასი ლარს**.
 ● შემოსავალი სხვა არაკლასიფიცირებული მომსახურების განხორციელებიდან **30.0 ათასი ლარს**.
შემოსავლები სანქციები, ჯარიმები და საურავებიდან განსაზღვრულია 1 000.0 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის:
 ● შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) ადმინისტრაციული საპროცედურულეების გამო **160.0 ათასი ლარს**;
 ● შემოსავალი სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) არქიტექტურულ-სამშენებლო საქმიანობაში გამოვლენილი დარღვევის გამო **120.0 ათასი ლარს**;
 ● საგზაო მოძრაობის წესების დარღვევისათვის **720.0 ათასი ლარს**.
ტრანსფერები რომელიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული განსაზღვრულია 136,7 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის: კლასიფიცირებული **136,7 ათასი ლარს**;
 ● არაფინანსური აქტივების კლასის (პრივატიზაცია) სახით მისაღები თანხების გეგმა შეადგენს **300.0 ათას ლარს**.
მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გადასახდელები:
 მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გადასახდელების მოცულობა შეადგენს **28 250.8 ათას**

ლარს (2022 წლის დამტკიცებული გეგმასთან შედარებით იზრდება **2 806.8 ათასი ლარით**.
პროცენტების მიხედვით გათვალისწინებულია:
 ● პროცენტები: ინფრასტრუქტურის განვითარება - **8 655.0 ათასი ლარს**.
 ● საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება - **2 060.0 ათასი ლარს**.
 ● მათ შორის განხორციელებულია შემდეგი ობიექტების მშენებლობა-რეაბილიტაცია:
 2023 წელს რეგიონალური ფონდიდან დასაფინანსებელი საგზაო ინფრასტრუქტურის პროექტების თანადაფინანსება **180.0 ათასი ლარს**.
 პროგნოზის მუნიციპალიტეტის სოფ. დეგვარში შიდა საუბნო გზის სარეაბილიტაციო სამუშაოები **450.0 ათასი ლარს**.
 ბაკურთან ნაქაძის ქუჩის ჩიხის რეაბილიტაცია (II მონაკვეთი) **100.0 ათასი ლარს**;
 მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ცენტრალურ ქუჩებზე არსებული ღობეების რეაბილიტაცია **200.0 ათასი ლარს**;
 მუნიციპალიტეტში დამონტაჟებული გარეუბნო სამთავროს კამერების შექმნა მოვლა-პატრონობა **630.0 ათასი ლარს**;
 ● საგზაო ინფრასტრუქტურის მოვლა-პატრონობა **500.0 ათასი ლარს**.
წყლის სისტემების განვითარება - 775.6 ათასი ლარს.
განხორციელებულია შემდეგი ობიექტების მშენებლობა-რეაბილიტაცია:
 ● 2023 სოფელ ციხისჯვარში სასმელი წყლის სათავე ნაგებობის და მაგისტრალური მილსადენის რეაბილიტაცია **135.0 ათასი ლარს**.
 ● (აიპ) ბორჯომის სოფლის წყალი **640.6 ათასი ლარს**.
გარე განათება 1 140.0 ათასი ლარს განხორციელდება შემდეგი ობიექტების მშენებლობა-რეაბილიტაცია.
 ● გარე განათების ელექტროენერჯის ხარჯი **800.0 ათასი ლარს**.
 ● (აიპ) ბორჯომის გარე განათება **340.0 ათასი ლარს**.
მშენებლობა, აგარული ობიექტების და შენობების რეაბილიტაცია 1 150.0 ათასი ლარს. ქვეპროგრამის ფარგლებში განხორციელდება 2023 წელს.
 2023 წელს რეგიონული ფონდიდან დასაფინანსებელი პროექტების ცენტრალურ ქუჩებზე არსებული შენობების ფასადების რეაბილიტაციის თანადაფინანსება **150.0 ათასი ლარს**.
 ● ბინათმესაკუთრეთა ამხანაგობის ხელშეწყობის პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება საცხოვრებელი შენობების სახურავების გადასურვა, სადარბაზოების კეთილმოწყობა და სხვა. **529.0 ათასი ლარს**.
 ● სოფელ ყვიბისში ე.წ. კვანთან ლეღვზე ნაპირდამცვეი კედლის მოწყობა **471.0 ათასი ლარს**.
 ● კეთილმოწყობის ღონისძიებებისათვის დაიხარჯება **785.1 ათასი ლარს**.
 ● ბორჯომის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული სანიაღვრე არხების მოვლა-პატრონობა **150.0 ათასი ლარს**.
 ● 2023 წელს რეგიონალური ფონდიდან დასაფინანსებელი პროექტების სკვერების კეთილმოწყობის თანადაფინანსება ახალდაბაში სანაპიროზე სკვერის მოწყობა **200.0 ათასი ლარს**.
 ● ა(ა)იპ ბორჯომის გამწვანება 2022 **327.1 ათასი ლარს**.
 ● ა(ა)იპ სასაფლაოების მოვლა-პატრონობა **108.0 ათასი ლარს**.
მუნიციპალური ტრანსპორტის განვითარება 1 759.4 ათასი ლარს.
 ● მუნიციპალური ტრანსპორტის სუბსიდირება **1598.0 ათასი ლარს**.
 ● სატრანსპორტო საშუალებების შექმნა **161.4 ათასი ლარს**.
საპროექტო დოკუმენტაციისა და საექსპორტო მომსახურების შესყიდვა 700.0 ათასი ლარს.
 ● დოკუმენტაციისა და სამშენებლო სამუშაოების ტექნიკური ზედამხედველობისა და ექსპერტიზის ხარჯები განსაზღვრულია **400.0 ათასი**

ლარს.
 ● პროგრამის ფარგლებში მუნიციპალიტეტის მიერ განსახორციელებელი ინფრასტრუქტურული სამუშაოებისთვის საჭირო საპროექტო დოკუმენტაციის და მზადების ხარჯებისა და ექსპერტიზის ხარჯების ანაზღაურება. ასევე, მოხდება სამშენებლო სამუშაოების ტექნიკური ზედამხედველობისათვის საჭირო ხარჯების ანაზღაურება (**300 ათასი ლარს**).
 ● სამოქალაქო ბიუჯეტი ითვალისწინებს **285.0 ათასი ლარს**.
 ● სოფელ სადგერიდან გორდის აბანოებამდე ჩასასვლელი საფენიანო ბილიკის რეაბილიტაცია **105.0 ათასი ლარს**.
 ● სოფელ ცემში არსებული ბიბლიოთეკის შენობის რეაბილიტაციაზე გათვალისწინებულია **180.0 ათასი ლარს**.
დასუფთავება და გარემოს დაცვაზე განსაზღვრულია 2 040.0 ათასი ლარს.
 ● პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება მუნიციპალიტეტის სოფლების დაგვა-დასუფთავება და ნარჩენების გატანა, გარე ქუჩის ბუნკერებიდან საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვება და გატანა. აღნიშნულ ღონისძიებას ახორციელებს ა(ა)იპ ბორჯომის დასუფთავება.
განათლებისათვის ბიუჯეტი ითვალისწინებს 3 523.1 ათას ლარს.
 ● სკოლამდელ განათლებაზე **3 270.6 ათას ლარს**.
 ● საჯარო სკოლების ფინანსური დახმარებასა და რეაბილიტაციაზე - **152.5 ათას ლარს** (ბაკურთანის საჯარო სკოლის ქრია).
 ● საგანმანათლებლო ცენტრის დაფინანსება **100.0 ათასი ლარს**.
 ● კულტურის, ახალგაზრდობის და სპორტის განვითარებისათვის გათვალისწინებულია **4 482.2 ათასი ლარს**, ხოლო სპორტის განვითარების ხელშეწყობისათვის - **1 478.4 ათასი ლარს**.
 პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია სპორტული სკოლების ფუნქციონირების ხელშეწყობა განსაზღვრული მომავალი თაობის აღზრდის მიზნით. ასევე, სპორტის სხვადასხვა სახეობაში გაიმართება ტურნირები მოყვარულ და პროფესიონალ სპორტსმენებს შორის, მოხდება სპორტული სკოლების უზრუნველყოფა საჭირო ინვენტარით. პროგრამა ითვალისწინებს ბორჯომის მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ წარმატებულ სპორტსმენთა და მწვეთელთა დაჯილდოების ხარჯებს. ამ პროგრამით განხორციელდება:
 ● ბორჯომის სკოლისგარეშე სასპორტო სკოლის ბიუჯეტ განისაზღვრა **814.8 ათასი ლარით**.
 ● ა(ა)იპ ბორჯომის ფეხბურთი 2013 გუნდისათვის - **242.2 ათასი ლარს**.
 ● რაგბის კლუბი „ტაო“ - **110.0 ათასი ლარს**.
 ● სპორტული ღონისძიებებისათვის **317 ათასი ლარს**.
 ● ატრაქციონებისა და სპორტული მოედნების სასპორტო შენობების მოწყობისათვის და რეაბილიტაციისათვის დაიხარჯება **279.7 ათასი ლარს**. (ქობულეთში, პლატოზე სპორტული მოედნის მოწყობა).
კულტურის განვითარების ხელშეწყობისათვის 2 878.8 ათასი ლარია განსაზღვრული.
 პროგრამის ფარგლებში მუნიციპალიტეტი განხორციელებს სახელოვნო სკოლების, ბიბლიოთეკების და კულტურისა და ხელოვნების ცენტრის დაფინანსებას, უზრუნველყოფს მათი ფუნქციონირებისთვის საჭირო მატერიალური და ფინანსური ბაზის შექმნას. მუნიციპალიტეტის კულტურული ტრადიციების დაცვის მიზნით პროგრამის ფარგლებში გაგრძელდება სხვადასხვა კულტურული და დასვენების ობიექტის ფინანსური მხარდაჭერა, განხორციელდება სხვადასხვა კულტურული ღონისძიება, მათ შორის სადღესასწაულო დღეებში სხვადასხვა გასართობი და სანახაობრივი ღონისძიება და სხვა. ასევე მოხდება მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენების გაშუქება და პოპულარიზაცია მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით, კერძოდ:

● ა(ა)იპ სკოლისგარეშე სახელოვნო საგანმანათლებლო დაწესებულება ბორჯომის ზ. ფალიაშვილის სახელობის სამუსიკო სკოლას გამოუყი **411.7 ათასი ლარს**. ა(ა)იპ ბორჯომის საბიბლიოთეკო გაერთიანებას - **438.6 ათასი ლარს**. ა(ა)იპ ბორჯომის კულტურისა და ხელოვნების ცენტრს - **848.0 ათასი ლარს**. ა(ა)იპ ბორჯომის ცენტრალური (ისტორიული) პარკს - **100.0 ათასი ლარს**. ეროვნული, სახალხო და საგანმანათლებლო ღონისძიებებს - **511.5 ათასი ლარს**.
ახალგაზრდობის მხარდაჭერა პროგრამებს - 284.0 ათასი ლარს.
 მუნიციპალიტეტის მიზანია გაიზარდოს ახალგაზრდების ჩართულობა საზოგადოებრივ, კულტურულ, სპორტულ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში, განვითაროს ახალგაზრდობის შრიდან ეკონომიკის სხვადასხვა დარგებში თვითრეალიზების შესაძლებლობები, რაც ხელს შეუწყობს მათ პროფესიულ განვითარებასა და კონსერვაციულ ინფრასტრუქტურის სრულყოფას, უზრუნველყოს მათი უზრუნველყოფის მიზნით შესაბამისად, მუნიციპალიტეტი განაგრძობს კულტურული ღონისძიებების ფინანსური მხარდაჭერას, წარმატებული სპორტსმენების და ხელოვნების სხვადასხვა დარგში წარმატებული ახალგაზრდების ხელშეწყობას და შესაბამისი პირობების შექმნას რათა ნიჭიერმა ბავშვებმა და ახალგაზრდებმა შეძლონ თავიანთი შესაძლებლობების გამოვლინება. ასევე, მუნიციპალიტეტის მიზანია წარმატებული სტუდენტების მოტივაციის ამაღლების და მათი პროფესიული გამჭვრეტის მიზნით მათი წახალისება და ხელშეწყობა.
 რელიგიური ორგანიზაციების ხელშეწყობისათვის განკუთვნილია **285.0 ათასი ლარს**.
 საინფორმაციო მომსახურებისათვის - **125.0 ათასი ლარს**.
 ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფისათვის განკუთვნილია **3 443.4 ათასი ლარს**.
ჯანმრთელობის დაცვისათვის 170.2 ათას ლარს გათვალისწინებულია შემდეგი პროგრამების დაფინანსება.
 ● ა(ა)იპ ბორჯომის საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრისათვის - **115.2 ათასი ლარს**.
 ● უმეტესწილად დარჩენილი ძალისთვის პოპულაციისათვის **40.0 ათასი ლარს**.
 ● ამბულატორიული, გადაუდებელი სამედიცინო მომსახურების და პრევენციული განვითარების ხელშეწყობასა და

რეაბილიტაციისათვის **15.0 ათასი ლარს**.
 ● სოციალური დაცვისათვის დაიხარჯება **3 273.2 ათასი ლარს** და გათვალისწინებულია შემდეგი პროგრამების დაფინანსება.
 ● მოსახლეობის სტაციონარული სამედიცინო მომსახურებისათვის **1 125.0 ათასი ლარს**.
 ● უფასო სასადილო დაფინანსება **477.0 ათასი ლარს**.
 ● ვეტერანთა დაკრძალვის ხარჯები **3.6 ათასი ლარს**.
 ● მეორე მსოფლიო ომისა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის ომში მონაწილე უმცროსი და დაზარალებული მებრძოლის მიზნით გათვალისწინებულია **6.0 ათასი ლარს**.
 ● ახალდაბადებული ბავშვიანი ოჯახების დახმარებისათვის გამოიყოფილია **200.0 ათასი ლარს**.
 ● 18 წლამდე ასაკის დედა-მამით ობოლი ბავშვების დახმარებისათვის **3.0 ათასი ლარს**.
 ● სტუდენტების შედეგად დაზარალებული ოჯახების ბინით უზრუნველყოფის მიზნით გათვალისწინებულია **36.7 ათასი ლარს**.
 ● ღვანწმოსილი ადამიანების დახმარება **3.6 ათასი ლარს**.
 ● 18 წლამდე ასაკის მრავალშვილიანი ოჯახებისა დახმარებისათვის **223.2 ათასი ლარს**.
 ● მოსახლეობის მედიკამენტებით უზრუნველყოფისათვის **280.0 ათასი ლარს**.
 ● სოციალური დახმარებებისათვის გამოიყოფილია **615.1 ათასი ლარს**.
 ● ონკოლოგიური პაციენტების დახმარების პროგრამა **250.0 ათასი ლარს**.
 ● ბავშვთა დაცვა და უფლებების მხარდაჭერის მიზნით დაიხარჯება - **50.0 ათასი ლარს**.
შეერთებული შტატების განსაზღვრულია - 6 107.1 ათასი ლარს, მათ შორის:
 ● საკრედიტო დაფინანსება - **1 213.7 ათასი ლარს**;
 ● მერია - **3 871.6 ათასი ლარს**;
 ● სამხედრო აღრიცხვისა და განვევის სამსახური **131.2 ათასი ლარს**.
 ● სარეზერვო ფონდი **500.0 ათასი ლარს**.
 ● შესყიდვებთან (ტენდერი აუქციონი) დაკავშირებული ხარჯი **15.0 ათასი ლარს**.
 ● სსიპ მუნიციპალური განვითარების ფონდისთვის დასაფარავი თანხა და ვალის მომსახურება **75.6 ათასი ლარს**, მათ შორის ძირითადი **55.6 ლარს** და პროცენტი - **20.0 ლარს**.
 ● სსიპ ბაკურთანის განვითარების სააგენტო **300.0 ათასი ლარს**.

მხარჯავი დაწესებულებების მიხედვით მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის აქტივების ზრდა ფუნქციონალურ კრიტერიუმების მიხედვით

კრიტერიუმი	დასახელება		2023 წლის პერიოდი
	სულ	ჯამი	
			28 250.8
01 01 01	საქართველო		1 213.7
01 01 02	მერია		3 871.6
01 01 03	სამხედრო აღრიცხვისა და მხარჯავი სახსარები		1312
01 02 01	სარეზერვო ფონდი		500.0
01 02 04	შეერთებული შტატების განსაზღვრული		150
01 02 06	მხარჯავი დაწესებულებების მიხედვით		75.6
02 00	ინფრასტრუქტურის განვითარება		8 655.0
02 01	საგზაო ინფრასტრუქტურის		2 060.0
02 02	წყლის სისტემების და სასაფლაოების მოვლა-პატრონობა		775.6
02 03	განათლებისათვის		1 140.0
02 04	კულტურის განვითარებისათვის		150.0
02 05	საინფორმაციო მომსახურებისათვის		785.1
02 06	საინფორმაციო მომსახურებისათვის		1 759.4
02 07	საინფორმაციო მომსახურებისათვის		700.0
02 11	საინფორმაციო მომსახურებისათვის		285.0
03 00	დასუფთავებისათვის		2 040.0
04 00	განათლებისათვის		3 523.1
05 00	კულტურის, ახალგაზრდობის და სპორტის განვითარებისათვის		4 482.2
06 00	ჯანმრთელობის დაცვისათვის		3 443.4
06 01	ჯანმრთელობის დაცვისათვის		170.2
06 02	სოციალური დაცვისათვის		3 273.2

ბორჯომის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდა ფუნქციონალურ კრიტერიუმების მიხედვით

საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურების ხარჯები - **5 975.9 ათასი ლარს**.
 თავდაცვა - **131.2 ათასი ლარს**.
 ეკონომიკური საქმიანობა - **2 644 ათასი ლარს**.
 გარემოს დაცვა - **2 771 ათასი ლარს**.
 საბინაო-კომუნალური მეურნეობა - **5 363.6 ათასი ლარს**.
 ჯანმრთელობის დაცვა - **170.2 ათასი ლარს**.
 დასვენება, კულტურა და რელიგია **4 482.2 ათასი ლარს**.
 განათლება - **3 523.1 ათასი ლარს**.
 სოციალური დაცვა - **3 273.2 ათასი ლარს**.

ბორჯომის სახელწოდების რაობისათვის

XIX საუკუნის 20-იანი წლებიდან თორის, ანუ სადგურის ანუ ბორჯომის ხეობაში იწყება ხელახალი დასახლება და სახელი „ბორჯომი“ ამ დროიდან ჩნდება.

ისტორიულ მეცნიერებათა კანდიდატი დოცენტი ილია მაინურაძე აღნიშნავდა: „სახელწოდება „ბორჯომი“ წმიდა ქართული წარმოშობისაა. იგი ორნაწილიან სიტყვაა - „ბორჯ“ და „ომ“. მისი პირველი ნაწილი - „ბორჯ“ - უკავშირდება სიტყვებს „ბორჯი“ - ფსვი, „ბორჯილი“ - მრავალტოტიანი, ბარჯგი - ორკაბანი ხე, ბურჯი - ცხის დაკბილული ზეთავი - ხიდის საყრდენი. ყველა საერთო ძირიდან მომდინარეობს და დატოვებულია და მრავალკბილიანობის მნიშვნელობისაა, რაც მანიშნებელია იმისა, რომ ბორჯომი - „ბორჯ“ ძირიდან არის ნაწარმოები და სემანტიკურად „დატოვების“ ნიშანს. რაჭაში, ონის რაიონში, არსებობს მდინარე და მცირე ხეობა ბორჯ-ანა.

რაც შეეხება სიტყვა „ბორჯომის“ მეორე ნაწილს - „ომ“ - იგი ქართული ტოპონიმიკური სახელებისათვის დამახასიათებელი მანიშნებელია - დილომი, წრომი, ბათომი, თორთომი, ღორჯომი“ და ა.შ.

საიდან განდგა, როდის, ან როგორ შეერთდა ეს სახელწოდება ჩვენს ქალაქს და ხეობას?

მწერალ გიორგი ზედგინძისა და მკვლევარ ვალერიან აბულაძის მასალა უდავოა...

სახელწოდება „ბორჯომი“ ისტორიულ წყაროებში პირველად 1595 წელს, თურქების მიერ შედგენილ „გურჯისტანის ვილაიეთის დიდ დავთარში“ აღნიშნულია „ბორჯომი“, ახალციხის მახლობლად, ჭაჭარაქის რაიონში, სოფელ ანდრეანშიდანსთან - ხუთკომლიანი სოფელი.

სახელწოდება „ბორჯომი“ ისტორიულ წყაროებში მეორედ - XVIII საუკუნის 30-იან წლებში ვახუშტი ბაგრატიონის ნაშრომში „აღწერა სამეფოსა საქართველოსაში“ გვხვდება, რომ „ახალციხეს ურევდნენ ერთვის ბორჯომის-ხევი“.

თურქები თავიანთ მიერ შედგენილ დავთარში, ასევე ვახუშტი ბაგრატიონი თავის გეოგრაფიულ ნაშრომში, ინდუსტრი და რუკაზე დღევანდელ მიდამოებში ბორჯომს არ ასახელებენ,

რაც მიმანიშნებელია, რომ დღევანდელი ბორჯომის ტერიტორიაზე, ან მის მახლობლად, „ბორჯომის“ სახელწოდების მქონე პუნქტი - XVIII საუკუნის 30-იან წლებამდე არ არსებობდა.

სამაგიეროდ, ამ პერიოდში ახალციხის მახლობლად არსებობდა „ბორჯომის“ სახელწოდების სოფელი და ხევი...

ისტორიული წყაროების, 1595 წელს თურქების მიერ შედგენილი „გურჯისტანის ვილაიეთის დიდ დავთარის“ და სახელწოდების გეოგრაფიის, ვახუშტი ბაგრატიონის, შრომის „აღწერა სამეფოსა საქართველოსაში“ მიხედვით ირკვევა, რომ დღევანდელი ბორჯომის ტერიტორიაზე არსებობდა დაბა ნუა, ხოლო ხეობა - „მტკვრის ხეობის“, ან „სადგურის ხეობის“ სახელწოდებას ატარებდა.

1771-1772 წლებში საქართველოში უმოგზაურია აკადემიკოს იოჰან ანტონ გიულდენშტედტს, რომლის მოგზაურობის მასალები პირველია, საიდანაც ირკვევა, რომ იმ დროს ხეობაში არსებობს გეოგრაფიული ადგილი ბორჯომის სახელწოდებით. იგი სხვადასხვა ადგილზე სამეფო ახსენებს ბორჯომს:

1. „სურამის სამხრეთითა, კიდევ უფრო მაღლა არის ბორჯომი, ახალდაბა, ქმერეთი, ნეძვი, კორტანეთი, ზანავი“... და შემდეგ აგრძელებს დასახლებული პუნქტების ჩამოთვლას დასავლეთის მიმართულებით, განლაგების მიხედვით.

2. „სურამიდან ზევით (მტკვრის მარცხენა მხარეზე) ბორჯომი, ახალდაბა (ციხე), ქმერეთი, ნეძვი, კორტანეთი, ზანავი, - ყვიბისი, თორი, ეშმაკთ უბანი, ჭალა, ნუა, ფაფა, ლიკანი, ყვერბილი, პეტრეს ციხე, ჭობისხევი“...

3. „მტკვარი მიედინება სათავიდან ჩრდილოაღმოსავლეთის მიმართულებით, თურქების მიერ დამორჩილებულ და საქართველოსგან მოწყვეტილ ხეში ქართლში ახალდაბა-ბორჯომამდე“.

როგორც მწერალი და საზოგადო მოღვაწე გიორგი ზედგინძე აღნიშნავდა: „გიულდენშტედტის ამ ცნობების ეჭვის ქვეშ დაყენება შეუძლებელია“. მაშასადამე, 1771-1772 წლებში სათავის, როდესაც იოჰან ანტონ გიულდენშტედტმა საქართველოში იმოგზაურა, ქვიშხეთსა და ახალდაბას შორის არსებულა

პუნქტი „ბორჯომი“. ე. ი. ხეობაში სახელი „ბორჯომი“ პირველად, ხეობის შემოსასვლელ ყელს, ხეობის კლდეკარს ეწოდებოდა.

XX საუკუნის შუა წლებში, ან გარდაცვლილმა პოეტმა აკადემიკოსმა გიორგი ლეონიძემ მოსკოვის სამხედრო საისტორიო არქივში დატყუილი ორი დოკუმენტი გამოაქვეყნა. ორივე მათგანი 1785 წლითაა დათარიღებული და ერეკლე II-ის მეფობის პერიოდს შეეხება. გიულდენშტედტის მოგზაურობიდან კი 13 წლითაა დაშორებული.

აღნიშნული დოკუმენტები კიდევ ერთხელ ასაბუთებენ, რომ „ბორჯომი“ ხეობის ყელში მდებარეობდა და მის კლდეკარს წარმოადგენდა, რომლის ქვიშხეთისა და სურამის სიახლოვეს, საყარაულო პუნქტი იყო.

როგორც ჩანს, თეიმურაზ II-ის ოცნება ერეკლე II-მ შეასრულა, როდესაც შუა ქართლიდან ხეობაში და ხეობიდან შუა ქართლში მტრის შეჭრისაგან დასაცავად საყარაულო კოშკი დააარსა, რითიც თურქებისა და ლეკების მარბიელი რაზმებისათვის, შუა ქართლში შესასვლელი გზა გადაჭრა.

XVIII საუკუნის მეორე ნახევარში, მტკვრის ხეობის ისტორიაში გამოჩნდა დასახლებული და საყარაულო კოშკი სახელწოდებით „ბორჯომი“. (ეს კოშკი 1949 წელს გზის გაფართოებას შეენირა).

პოეტ-აკადემიკოს გიორგი ლეონიძის მიერ სამხედრო-საისტორიო არქივში დატყუილი ერთი დოკუმენტის შინაარსი ასეთია: „თუშცა სურამიდან კაპიტანმა რენენბერგმა ლეკებისა და თურქებისაგან შემდგარი ბრძოლები დაამარცხა და გაუფანტა ქვიშხეთის ტყეში, მაგრამ ქართული საყარაულო რაზმი, 40 კაციისაგან შემდგარი, იძულებული გახდა ლეკებსა და თურქებს ბორჯომთან დანებებოდა“.

რადგანდაც - XVIII საუკუნის 30-იან წლებში, ვახუშტი ბაგრატიონის დროს, მტკვრის ხეობის არც ერთ დასახლებულ პუნქტს „ბორჯომი“ არ ეწოდებოდა და XVIII საუკუნის 70-იან წლებში გამოჩნდა ამ სახელ-

წოდების დასახლებული და საყარაულო პუნქტი „ბორჯომი“, საყარაულოა, რომ ვახუშტი ბაგრატიონის რუსეთში გადასახლების შემდეგ და იოჰან ანტონ გიულდენშტედტის საქართველოში მოგზაურობამდე ე.ი. 1724-1771 წლებში, ხეობაში, ახალციხის მახლობლად მდებარე ჭაჭარაქს რაიონის ბორჯომიდან, ბორჯომელები ხეობის ტერიტორიაზე გადმოსახლდნენ. კერძოდ, დღევანდელი ტაშისკარის მიდამოებში და ამ ადგილს მშობლიური სოფლის

სახელი, „ბორჯომი“, შეარქვეს. ვარაუდს დამაბტვიცებელ ელფერს ის აძლევს, რომ ახალციხის მიდამოებში სახელწოდება „ბორჯომი“ მას შემდეგ აღარ იხსენიება.

XX საუკუნის შუა ხანებამდე ახალდაბასთან არსებობდა სოფელი ჭაჭარაქი, დღეს კი ნა-სოფლაროს სახელია შემორჩენილი, რომელიც „ბორჯომის“ მსგავსად უცნობია ვახუშტი ბაგრატიონისათვის. როგორც ჩანს, ახალციხიდან ორივე სოფლის მოსახლეობა გადმოვიდა ამ მხარეში და ორივემ თავიანთი სოფლის სახელები თან წამოიყვალა.

ხეობის შემოსასვლელი კლდეკარის სახელი „ბორჯომი“ კი, ისტორიისათვის ძალიან მოკლე პერიოდში, მიუღ ხეობაზე გაფრცელდა. პირველი წერილობითი წყაროები, რომლებიც მტკვრის, ანუ სადგურის ხეობას „ბორჯომის ხეობის“ სახელით მოიხსენიებს 1819 წლითაა დათარიღებს.

1819 წელს ავალიშვილები საქართველოს მთავარმართებელს მიმართავენ, რომ „გამათა ვო-

თარებისაგან ჩვენი საუკეთესო მამული ბორჯომის ხეობა მტერთაგან აოსრენ-წულიყო და ამა მიზეზით ჩვენის ყმებით ვცხოვრობთ აქამდის ბრეტსა“. შემდეგ ავალიშვილები მოითხოვენ „ბორჯომის ხეობის ნა-სოფლარს სადგურში“ თავიანთი ყმებით საცხოვრებლად გადასვლას და რამდენიმე წლით ახალიშვილების ბეგარისაგან გათავისუფლებას.

ამიერკავკასიის მეფისნაცვლი მხიელ სერგის ძე ვორონცოვი უზომოდ ერთგული აღმოჩნდა უპირველესად რუსეთის იმპერიის, იმპერატორის და შემდგომ თავისი სამსახურისა და მოვალეობისადმი. მისი არნახული ხელშეწყობა, თანადგომა, აქტიურობა იყო საძირკველი იმისა, რომ ოცნლიანი „ბრძოლა“ ბორჯომის ხეობის მე-პატრონე ავალიშვილებსა და რუსეთის იმპერიას შორის, იმპერიის გამარჯვებით დაგვირგვინდა. მიხიელ ვორონცოვმა, როგორც ამბობენ „ჩაღლის ფასად“ შეაძენინა ბორჯომის მამული - ხაზინას.

1851 წლის 12 ივნისს ავალიშვილები საქართველოს მთავარმართებელს, მიხიელ ვორონცოვს კვლავ უგზავნიან მოხსენებით ბარათს - „დოგლე-დინის ზაპისკა“, რითაც დასტურდება, რომ ამ ხეობისათვის ბორჯომის სახელწოდება ახალი შეტყმულია.

„ქველთაგან შქონდათ ნაბოძები სანუქყოფი ერთ-გულეებითისი ნამსახურებითისა თვისი წინაპართა-პაპათა და მამათა ჩვენთა, თავად ავალოვთ, საზოგადოდ მტკვრის ხეობა, რომელსაც ან უწოდებენ ბორჯომის უმწილესს. ესე მამული შეიცავს ყოველის მხრით სამართლიანსა და სამძღვარსა თვისისა შეუცვლელად, იმავე მდგომარეობით, როგორადც ყოფილან დროს ქართველ მეფობისათ, რომლითაც ყოველ ვამს უსარგებლიათ მათ და ესარგებლიათ ჩვენ დღევანდელად, ძალითა ბოძებულის წყალობისა წერილობითა ჩვენ მიერ ქონებულთა“.

სახელწოდება „ბორჯომი“ კი, დღევანდელ ქალაქზე უზუსტად როდის გადმოინაცვლა ამაზე წერილობითი წყაროები ვერ ვერობით არ მოიპოვება, ცხადია, რომ მინერალური წყლის ხელახალი „აღმოჩენის“ შემდეგ პატარა-პატარა დასახლებულ სოფლებს ბორჯომი უწოდეს...

ვიოლკა ბალახაშვილი

მგელსაც ცტენია შეშტალება?!

1970-იანი წლების ივლისის თვის ადრინაი დილაა. მე, როგორც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეოთხე კურსის სტუდენტი, ზაფხულს მშობლიურ ახალდაბაში ვი-ტარებ. რაღაცნაირად მომეხალისა ანკესით სათევზაოდ წასვლა მდინარე „ნეძურას“ ხეობაში. მოვხაზე წინა წლებში შენახული ბამბუკის ჯოხი, რომელიც განყოფილი იყო ძუთი, ტყვიითა და საკალ-მახო ანკესით. მოვებენ მოწითალო ფერის ჭიპაყლები, რომლებიც მცირე ზომის ყუთში მოვათავსე თევზების სატყუარად. ეზოდან გასვლას ვაპირებდი, როდესაც ჩემი დამსვენებელი დედა და 10-12-ოდე წლის ბიჭუნა სახლის კიბეებიდან ჩამოვიდნენ. მისალმების შემდეგ დედადამისურვა ბლომად თევზის დაჭერა. პატარა ნიკამ გაიგოთუ არა სათევზაოდ მივედიოდი, დედას აუტყდა, რომ გამომყოლოდა. დღის მკაცრმა უარმა ბიჭის ისტერიულ ნივლი-სა და ტირილს ვერ ავიღო და ბოლოს თხოვნით მომ-მართა, ხელი არ გამეშვა ბავშვისათვის, ამას რომ რამე მოუვიდეს, მამამისი „გადამ-წავასო“.

საც შეშინებულმა ნიკამ მანი-შნა - მგელიო... ჩვენგან ზემოთ, ოდნავ მარჯვნივ, დაახლოებით 60-70 მეტრში, ალ-ბათ ტყიდან იმ წუთის გამო-სული მგელი იდგა, თავი ჩვენკენ შქონდა მოტრიალე-ბული და მოგვჩერებოდა.

წამებში გავიარე, რომ ბავშ-ვს არ უნდა შეშინებოდა და არ უნდა გაქცეულიყო. ნიკა, ეგ მგელი კი არა „ავჩარკა ძაღლია“, არ შეგეშინდეს, ჩემთან ახლოს მოდი მეტყი. ჩვენგან მარჯვნივ, 30-40 მეტრ-ში, იდგა პანტის ხე, იქამდე მირბენას და ხეზე ასვლას მგელს ვერ მოვასრებდიო, უკან გაქცევას სარისკო იყო, დაგვედევნებოდა... თუ არადა, ხელში ცერის სიმსო ბამ-ბუკის ჯოხით რა იმედზე ვიქნებოდი. ამ შეშინებულ ფიქრებში წუთიც არ იქნებო-და გასული, რომ მგელმა დაიკმეშვლა ისე, როგორც კინოებში მომისმენია. იმავე წამს ტყიდან გამოხტა მეორე მგელი, მანაც პირველს

ემყოლით უპასუხა, ორივენი თანატოლები იყვნენ და ტყუე-ბივით ჰგავდნენ ერთმანეთს. კვირიდან კუდამდე, შუა წელს ქვემოთ მუქი ჩალისფერი, ხოლო ზემოთ მოშავო-მოლურ-ჯო ფერისანი იყვნენ. მის სხივებზე საოცრად ბრწყინ-ვანდნენ. ისეთი ლამაზები იყვნენ (ეს მერე, გვიან გა-ვაცნობიერე), რომ მისვლა, თავზე ხელის გადასმა და მოფრება მოგინდებოდა...

რამდენი წამი ვიდევით და ვუყურებდი თ მგლებს სუნთქვაშეკრულები, კარგად მახსოვს, რომ მგლებმა ერთ-მანეთს შეხედეს, დაიკმეშვე-ლეს, ტუნტულით გადაჭრეს მინდორი და შევიდნენ ტყე-ში. კიდევ რამდენ ხანს ვიქნებოდი ასე ფიქრებში, რომ არა ნიკას ხმა - „ხომ წავიდნენ ავჩარკა ძაღლები, წავიდეთ ესლა სათევზაოდო“. რა მეთევზავებოდა, წუთი-წუთზე ველოდი მგლების თავ-დასხმას. რის ვაივავლახით დავეიყოლიე ნიკა, რომ სახლ-ში წავსულიყავით. ცივ უარზე იყო იქამდე, ვიდრე არ შევპირდი, რომ მეორე დღეს წავიყვანდი სათევზაოდ.

მას შემდეგ საკმაოდ დიდი დრო გავიდა. როცა გამახს-ნინდება ეს ამბავი, ვფიქრობ, იქნებ ზომაზე მეტად მაძლ-რები იყვნენ და ჩვენზე თავდასხმა ამიტომ არ სცადეს?! სხვა რამეებსაც ვან-აღიზნებ... ბოლოს კი ამ აზრამ-დე მივდივარ, რომ მგლებმა, შესაძლოა, შეგვიბრაღეს...

ალგი ლომიძე, მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის თანამშრომელი.

საპიით ბაჟირაული ამბლარი ქალბატონი

ნათელა მარტიანი სამედიცინო სასწავლებლის დამთავრებისთანავე 1979 წელს ახალდაბის პო-ლიკლინიკაში ექთნად მი-აწინის. ახალგაზრდა და სანდომიანმა ქალიშვილმა თავისი პროფესიონალი-იზმით და ადამიანური ყურადღებით უმაღ-მაყოფრ არამარტო პო-ლიკლინიკის თანამშრომელ-თა, არამედ ახალდაბელ-თა ყურადღება. პო-ლიკლინიკის მაშინდელი მთავარი ექიმი ვენერა ნა-დარია ვეულაზე რთულ დავალებებს მას აძლევ-და, რადგან იცოდა ნათელა თავს არ შეირცხ-ვენდა და დაავლებას პირ-ნათლად შესარულებდა. სანდომიანი და მოშიზ-ველული საბატარძლოს ცო-ლად შერთვა ბევრმა მოინ-დობა, მაგრამ პოლიკლინი-კისთან ახლოს მცხოვრებ-მა ნესიერმა და უბლ-რესად მშრომელმა ად-ამიანმა სერგო (ჩიტო) ლომიძემ ყველას დაასწრო. ნათელასაც ბევრი არ უფიქრია, რადგან მათ ოჯახში კარგად იცნობდ-ნენ სერგოს მშობლებს, დედამამიშვილებს. ერთი სიტყვით, იმავე 1979 წელს, წყვილმა ჯვარი დაინერა, ტკბილი და ლამაზი ოჯახი შექმნეს. მალე ქალბატონი შეეძინათ და სასახლო შვილები დაზარდეს. ამჟამად ორივე დაოჯახებულია, ქალბატო-

ნი ნათელა ახლა უკვე სამსახურთან ერთად შვილიშვილების დაზრდაში ენმარება შვილებს და სიამაყით ეყვება გული. ორივე წლის წინ 75 წელს გადაცდილებული ძვირფასი მეუღლე გარდაეცვალა, რომელიც დიდი ძალა იყო არა მარტო ოჯახისათვის, არამედ მეზობლებისა და ახალდაბელთათვის. ეუღლად დარჩენილ ნათელას, მიუხედავად იმისა, რომ დიდი ტკი-ვილით განიცდის ერთ-გული მეუღლის გარ-დაცვალებას, მისი ტვარ-თის ზოფაც დაწვა და შვილებს არ აგარბობი-ებს მამის გარდაცვალე-ბას.

ქალბატონ ნათელას გვინდა ვუსურვოთ ჯანმ-რთელობა, ტკივილების მოშუშება, ოჯახის ერთ-გულად გაძლოლა და თავისი მოვალეობის კუ-ლაგაც პირნათლად შეს-რულება.

ქალბატონი ნათელა ყოველთვის იყო მისაბა-ძი მშობლაში, ოჯახის ერთ-გულეობაშიც და იმედს გამ-ოფეთქვამით, რომ თავისი მტკიცე სასიათით კვლავ-იც იქნება ახალდაბელ-თა ჯანმრთელობის და ოჯახის სიმტკიცის სა-დაარსოვო.

თიშურ სუსუნაიშვილი საქართველოს დამსახ-ურებული ჟურნალისტი.

გია მურღულია: მოგილური, ვითარება უკრ ბავშვებისა და იმათი მშობლების თავში!

მოგილური ბავშვები გაკეთდა (თუ სწავლება- ის მუხნით მოთხოვნა არ არის) ისევე ზედმეტი და ღამაზმანაა. რომლის უკრ მზარეულიც მამიდაა. - ამის შესახებ ფილოლოგი, ჰუმანიტარული აკადემიის ხელმძღვანელი გია მურ-

ქალიან დაბალია ან საერ- თოდ არ არსებობს. არის ქვეყნები, რომლებ- შიც მობილურ ტელეფონებს ბავშვები სკოლებში მოს- ვლისთანავე აბარ- ებენ ადმინისტრაციას, დაცვას ან მასწავლებელს.

ლულია სოციალურ ქსელში წერს. „ის მოსწავლის ყურადღება და განწყობას სრუ- ლად ამორებს სასწავლო და აღმზრდელობით პროცესს.

პრინციპი: „რა მოხდა მერე“. საქმე იქამდე მივიდა, რომ გაკვეთილზე მასწავლებლის შენიშვნას - ტელეფონით ნუ საუბრობ ან მესიჯებს ნუ აგზავნიო - მოსწავლე- ბი შეურაცხყოფად და ბავშვთა უფლე- ბების უხეშ დარღვევად მიიჩნევენ.

ლულია, თუმცა ამ წესს, პრაქტიკულად, არავინ იცავს. ამდენი იმიტომ დავწერე, რომ ვთქვა: სკოლის აკადემიურ წარმატებას (ისევე, როგორც მოსწავ- ლისა და მასწავლებლის გონივრულ და ემოციურ კომუნიკაციას) მობილური ტელეფონი ხელს უშლის და მისი გამოყენება გაკვეთილზე უპირობოდ უნდა შეიზღუდოს.

მოკლვარი გვირგვინი. ასწავლეთ შვილებს, რომ ტაძრების მშენებლობაში მონაწილე- თვის მიღება მართო სულიერება არაა, მთავარი მცნებების დაცვაა... ასწავლეთ, რომ ლუკმა მშობერს გაუფონ და არასდროს იტრა- ბახონ „ადიდასის“ ქურთუკით, თუ სხვას სცივა... ასწავლეთ, რომ ამპარტავანი ადამიანი ღვთისათვის მიუღებე- ლია... ასწავლეთ შვილებს, რომ მათი დანიშნულება მხოლოდ სიკეთის კეთებაა... ასწავლეთ, რომ ნებისმიერ გამკლავს მიესალმონ და გაუღი- მონ... ასწავლეთ, რომ უპატრონო საფლავებს მოუარონ... ასწავლეთ, რომ შუქნიშანთან მღვარი მოხუცი, გზის მორე მხარეს გადააცილონ... ასწავლეთ, რომ სხვების წარმატება უხაროდ, რომ მეგობრები ფულის, მშობლების გავლენის მიხედვით არ შერჩიონ, რომ არავინ სძულდეთ... ასწავლეთ... მაგრამ ვერ თავად ისწავლეთ!..

საახალწლო დეკორაციების ბრწყინვალეობა

ყოველ ახალ წელს განწყობის შესაქმნელად ქალაქები, სხვადასხვა დანახარებით მთელი დიდებულიებითა და ბრწყინვალეობით ირთვებ- ბა. ასე მორთო ჩვენი პატარა ქალაქი 2023 წლის შესახვედრად, სხვა ადგილის მდებარე- ეობით, რომელიც განსაკუთრებულ და ზღა- პრულ გარემოში მოგზაურობას უფრო პგავს მისი მორთულობით. ბორჯომელთა უმრავლეს- სობისგან დიდი მონაწილეობა დაიმახსურა ბორ- ჯომის მერაბ კოსტავას სახელობის ახალ- დრებაბილიტირებულ ბაღში დადგმულმა საახ- აღწლო ნაძვის ხე და მონაწილეობა დეკო- რაციებმა.

თამარიკო ზედგინიძე, 61 წლის: - შვილიშვილებთან და სტუმრებთან ერთად ახალი წლის დღეებში ვესტუმრეთ პარკს, ბორჯომის ნაძვის ხის სანახავად. შესანიშნავი, საზე- იმო განწყობა დაგვცვდა და გასართობმა მრავალფეროვნა და დეკორაციებმა პატარები ძალიან გაახარა. ბოლოს, სახ- ლში წამოსვლა აღარ სურდათ. წელს, განსაკუთრებულ საღმრთაგლობას შენიშ- ნავდით ბორჯომის მერაბ კოსტავას სახ- ელობის პატარა პარკში. ცნობილ სახეებსაც მოჰკრავდით თვალს. ვიტყვით, მართლაც გაამე- რთლა ამ ახალ ტერიტორიაზე დადგმული ნაძვის ხე, მორთულობა დეკორაციებმა და წამიერად ზღაპრის გმირებად წარმოჩენილმა საზოგადოებამ.

ნათია ზაზაძე, 25 წლის: - ოჯახთან ერთად გადავწ- ყვიტეთ საღამოს გამოგვეყირ- ნა ბორჯომის პატარა პარკში, ძალიან მომეწონა აქ შექმნილი ზღაპრული გარემო, როგორც პატარებისთვის, ასევე უფროსი თაობის წარმომადგენლებისთვის. ძალიან კარგი დრო გავატარეთ მთელი საათების განმავლობა- ში. ბედნიერებით სავსე წელი- წაღს გისურვებთ.

ნინო ბლიაძე, 35 წლის: - საზეიმო განწყობით მეგობრებთან ერთად ვიმყოფები, ბაკურიანში ვისვენებთ და ბორჯომშიც გამოვისიერნეთ. ოპ, ძალიან ბრწყინა- ვას, სკვერში ყველაფერი ისეთი ლამაზია, ემოციე- ბით გავსება. უამრავი სამასოვრო ფოტოც გადა- ვიღეთ ამ შესანიშნავ ციმციმა დეკორაციების ფონზე.

მოსე ივანიძე, 23 წლის: - უკვე რამდენჯერმე ვეწვიე ბორჯომის საახალწლოდ მორთულ პატარა პარკს, ისეთი სასიამოვნო გარემოა, სურვილი გიჩნ- დება, ხშირად გამოისიერო. ჩემთვის განტვირთვაა ასეთი სილამაზით სავსე ადგილზე ყოფნა.

გაზეთი რეგისტრირებულია ბორჯომის სასამართლოს მიერ 1997 წელს, რეგისტრაციის №24.04.59. გაზეთის დამფუძნებელია რედაქციის კოლექტივი. რედაქციამ შეიძლება გამოაქვეყნოს ისეთი წერილები, რომელთა ავტორების თვალსაზრისს თვითონ არ იზარებდეს. მისამართი: ბორჯომი, ფალიაშვლის ქ. №2 ტელ 22- 29-65. იბეჭდება შსს გამოცემლობა „საარში“. ქ. თბილისი, თეგდორე მღვდლის ქ. №57. borjomi@inbox.ru რედაქტორი: პალმირან ლომიძე

ბაკურიანის საჯარო სკოლის კოლექტივი ღრმა მწუხარებას გამოთქვამს. გია წარიტვის გარდაცვალების გამო და სამძი- მარს უცხადებს გარდაცვლილის ოჯახს. ბორჯომის ყოფილი განათლების განყოფილების თანამშრომლები ღრმა მწუხარებით თანაგრძობას უცხა- დებენ ვენერა სირბილაძეს უცხლის გარდაცვალების გამო.

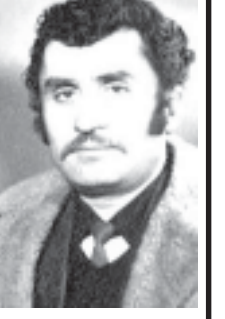
- 1.საბა შაველაშვილი - ბ/რ ჭიდაობა; გეგა ჟუანსელიძე - ბ/რ ჭიდაობა; 2.ნიკოლოზ გალაშვილი - მძლეოსნობა; ელენე მაღალიძე - მძლეოსნობა; 3.საბინა აკოშვილი - კიკ-ბოქსინგი; გია სოჭოლაძე - კიკ-ბოქსინგი; 4.ანრი ბაგაშიძე - კარატე; ვანო ანაბაშვილი - კარატე; 5.ბესიკ შარვაძე - კრივი; უჩა გომბაძე - კრივი; 6.გიორგი მუსხი - ჭადრაკი; 7.ოთარ ხვადალიძე - სამთო-სათხილამურო; ნელი უსტიანიძე - სამთო-სათხილამურო; იოსებ ნაწილაძე - სამთო-სათხილამურო; 8.გიორგი შაველაშვილი - ძიუდო; ანასტასია შაველაშვილი - ძიუდო; 9.არგენ ავათიანი - ბიატლონი; ნინო ქაჩაოზაშვილი - ბიატლონი; 10.სოფო არაბაძე - ტრამპლინდან სტომა.

განუკრ სახომავში თავი იხადა

სამცხე-ჯავახეთის რეგიონში გამართულ სპორტულ ღონისძიებებში აქტიურად მონაწილეობდა 2007 და 2009 წლებში დაბადებულ ფეხბურთელთა გუნდი, რომელიც ფუნ- კციონირებს ახალდაბის სპორტულ ბაზებზე. 2007 წელს გუნდმა II ადგილი, 2009 წელს III ადგილი დაისაკუთრა. ბორჯომის სასპორტო სკოლის გუნდი რეგ- ულარულად მონაწილეობს ბავშვთა სარაგბო ფესტივალებში, სადაც ხშირად აღწევენ წარ- მატებებს. წარმატებით ასპარეზობენ სპორტსკოლის სხვადასხვა ასაკის კალათბურთელები.

ბრიკოლ გალახის მოგონება

მოახლოვდა შენი დაბადებ- ის დღე ჩემო გრიშა. შენ გარეშე აღენიშნავთ დაბადე- ბის დღეს, 13 იანვარს გვ წლის გახდებოდი. ნაადრე- ვად იწყებდი სოღმე დაბადე- ბის დღის საზაადის, ბავშ- ვივით გისაროდა, განსაკუთრე- ბით ახლობლების მოსვლა. ალ- ბათ, წელს განსხვავებული და- ბადების დღე გექნება. წელს შემოგიერთდებიან შენი ძმა, რძალი და შენი საყვარელი ცოლისძმა, რომელზეც შენმა გარდაცვალებამ დიდი გავლენა მოახდინა. სულ შენს სხენებაში იყო, გან- საკუთრებით სუფრასთან. ახლა მინდ გააგრ- ძელებო ურთიერთობას და დაბადების დღეცაც აღნიშნავთ.

ძალიან მიჭირს გრიშა უშენობა, ძალიან მეხატრები, გვაკლიხარ, მაგრამ ჯერჯერო- ბით უძლებ, თუ ამას გაძლება ჰქვია. შენი ოჯახის წევრები ვამაყობ შენი ამქვეყნი- ური განვლილი ცხოვრების გამო. ყველგან სიკეთე გაქვს დათესილი და ამიტომაც სიყ- ვარულით და სინანულით გისვენებენ. 13 იანვარს შენ ოჯახში, ეკლესიაში და საფლავზეც, როგორც წ წლის განმავლობა- ში შეგავედრებთ შენს თავს, რომ ცაათა სასუფეველი დაგიმკვიდროს უფალმა, ასე მოგილოცავთ დაბადების დღეს. განისვენე მშვიდად.

შენი საყვარელი ოჯახი.

ქათილუბილი კახის შილი

ამა წლის 9 იანვარს ორმოცი დღე გავიდა, მას შემდეგ რაც ამქვეყნიდან ზეციურ სასუფე- ველში გადაინაცვლა კეთილშო- ბილებით, სითბოთი და სიყ- ვარულით აღსავსე თხემით ტერფამდე ინტელიგენტმა და განათლებულმა შილიან ბურ- განიძემ. დაამწურა ოჯახი - მეუღლე ნინო კარკაძე, შვილები: დათო, დიმიტრი, ვასტანგი, შვილიშვილე- ბი, ნათესავები და მეგობრები. ბორჯომის მოსახლეობა ჯეირან გურგენიძეს იცნობდა, როგორც უეთილსინდისიერ, ჭეშმარი- ტი პატრიოტს, უმაღლესი დონის პროფესიონ- ალს. იგი მშენებელ-ინჟინერი გახლდათ, რომელ- იც გარდაცვალებამდე სხვადასხვა საპასუხისმგე- ბლო თანამდებობებზე მუშაობდა, სადაც მას უმუშავია, ყველგან კეთილსინდისიერი შრომით, თანამშრომელთა უდიდესი სიყვარული და ავ- ტორიტეტი დაიმსახურა, მეგობრობთან და ახ- ლობლებთან იყო კულტურული და თავაზიანი პიროვნება. ბატონ ჯეირანის გარდაცვალება დიდი დანაკ- ლისა როგორც ოჯახის, ისე მისი საყვარელი ბორჯომის მოსახლეობის, ახლობლების, მეგო- ბრების და ნათესავებისათვის. ნათელში ამყოფოს ღმერთმა მისი ტკბილი სული, ჩვენ კი ყოველივეს მოვლონებოთ როგორც ტკბილ და მისაბამ პიროვნებას. ჯეირან გურგენიძე ქალაქის ცენტრალურ სასა- ფლაოზე „წმინდა მიწაზე“ განისვენებს, მსუბუქი ყოფილიყოს მის გულზე დაყრილი ქართული მიწა უდალს ებარებოდეს.

თავად გილიძე